

Efesos

Olo Iyoswo loso Poul A'amu Efesos somne'no Mti'mokumentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *tiwenti-nain'*nji (29) *teti wan'*nji (31) nto uyakolo'mentisopolikeno Poul olo iyoswo a'amu ango Efesosinjo somne'nohini mti'mokumentiso'maho. O'o, a'amu hopi'nono hwaho Esiya sopenji a'amu Efesos so'nji uhwonifitnne'ento mti'mokumentisofoho. Olo iyoswo homo lomjo hungkuno hwapingoso olenoho. Nakwo Kilaisi'nji humalohwone so'nimo Anitu kako olohonta yo'mayo ahwomomjo wopingo hopi'nonohinosa nakwoe huyo'mangomo nefe'mayo'ne nejopalofoho. Jisas Kilaisinta'ni Anitu kako yo'mayo yo'mayo hopi'nonohino ahwomomjoso nejahopohoho. (Hungkuno hiloso Efesos sohe engo 1 honingkano we'e 3. Osopo weho.) Olo iyoswo loso Poul kako impo'angomo humanto mti'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso Poul kako iyoswo Koulousi sopene'no mti'mokuyahotimentiso sohonta olo iyoswo Efesos loso oso afaho sohonta mti'mokumentisofoho.

Olo iyoswo lomjo hungkuno simo'mjoso olenoho. Kilaisinta'ni a'amu Jisasimo iningkunyoso simeho afa'njo wohumantifeho. Nakwo olo iyoswo homo lomo atofu lihwasu tifi uningkohwano.

1 ¹Ngko Pouli'ni Kilais Jisasiye hungkuno a'amumo uyohojiku'mofu (*apouse*) syoho so'ne Anitu nihwosopo'mentiso hwo'nyoho. Sekwo Anituye a'amu soku ango Efesos nohumantifi Kilais Jisasimo iningkawowo'ningkohoho sokune'no olo iyoswo loso mti'mokalokweno. ²Naningkwoho Anitu sohwo'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisi'nji siko'monta'i siko sekumo yo'mayo wopingo selohofohosisi simeho pompenjiyo wosejopanjiyoho.

Kilais yo'mayo wopingo naloho'mentisoso olenoho.

³Nakwo Kilaisi'nji humalohwone hn'nyumo Anitu kako olohonta yo'mayo ahwomomjo wopingo hopi'nonohinosa nakwoe huyo'mangomo nefe'mayo'ne nejopalofoho. Oso'no nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisiye kaningkwowho Anitu osohomo isamayoka ulano. ⁴Hohonta Anitu kako nakwoe hwaho yo'mayo mamti'mokiyo sohonta nakwo Kilaisi'nji humayo'ne Anitu kako nakumo nto nahwosopo'mentisofoho. Oso'no nakwoe simeho kiho'maso'nji humehwasi nakwo kakoe simano sopo wolohofantantonoho nje simano sopo wolohofantifeho. Ose syafihu'mentisofoho. ⁵Simomo Anitu kako nakune'no hitoho mikunimposo ulo'mentisofoho. Oso'no nakwo kakoe mehomi ne namokiyo'ne Jisas Kilais nakumne'no poyo pe'nyo so'ne uhwatimne'ento syafihu'mentisofoho. Anitu kakoe huno homo somo mikwesafisiyofoho. O'o, kako oso hiso'no uyimonnoho lonto simeho wopingo umo'ningkahoningki nejapmmentisofoho. ⁶Nakwo honingkano wonyomo nohumentaningkuhwoni Anitu kako wopingo'nohini nalohofonto kakoe Hwomumo nakumo siki nejapmmentisofoho. Oso'no nakwo kakimo aku peho uyanehwono. Awonoho. Siki nejapmmentisofoho. Oso'no nakwo Anitumo isamayoka ulihwasi kakoe yofe woho'nomano. Hwapingoso nakwo Jisasi'nji humalohwone so'no Anitu kako nje mehomi kuyoho nalimentisofoho.

⁷Kilais nakumne'no kakoe honiyo usihumanto poyo pe'nimentiso so'no nakumo honingkano wonyo mta'ni isihutofonema'mentisofoho. Oso'no nakwoe wonyoso kakoe honiyo'nji wae enao'mentisofoho. Oso wopingo hiso Anitu nalohofososo ifehu'mokonasiyoso wonyoangkafofoho. ⁸Anitu huno wopingo hwapingo'njo sohwo kako nakumne'no huno ito'no uyahoningki kakoe yo'mayo wopingoso ifehu'mokonesyalofoho. Oso hiso'no Anitu kako huno uyohoho. Hofikimo ufo'mayo'nefoho. ⁹Anitu kakoe mehomi hn'nwiye wonyo wayo'ne Jisas uhwatimne'ento limentisoso kako ose yonto hohonta kakoe hunoso hiyaso'mo wo'mojoso olohonta ujo ehontojwahumentisofoho. ¹⁰Oso Anituye hunoso hiyaso'mo wo'mojoso olenoho. Oso sikuno Anitu kako hwsopeehumentiso sohwi i'mofapihwoso'no yo'mayo ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji mti'mokumentisoso mihu'mokoso sohonta Kilais kako yo'mayo hopi'nonohino somo mokosyohumayo'ne mnokino engo'njohwo imo'nonefoho.

¹¹Yo'mayo Anitu imne'ento imentisoso ne imo'nyo'nefoho. Oso'no Anitu kako nakwo a'amu Juta hn'nimo nje mehomi ne imo'nifitne'ento kako Kilaisiye temtitofomo nehumati'mentih'nwoho. Anitu kako nakumne'no yo'mayo so'no ae'mta'ni huno syonafihu'mentisoso ne imo'nimentisofoho. ¹²Nakwo simeho Kilaisimo uyimentihwone simo'mjo

hn'nwi nakwo yo'mayo wopingo nalohofone so'no hontohumehwasi Anituye yofe engoso woho'nomano.

¹³⁻¹⁴ Sekwo temtifofo kengo mta'ango soku, Anitu sehwsopo'mentiso so'no sekwo Anituye hungkuno wopingo ne'njoso upa'nontifi Kilais sekumne'no asomo setimayo'ne sohomo sekwo simeho hi'ntnnono uyimentohofofoho. Oso'no sekwo Anituye a'amu ne imo'nimentohofo so'no kakoe Towahuno Wopingoso yofe sehwoe'ne sejapmmntisofoho. Oso Towahuno huhwo sohume'no hohonta Anitu nalimento, Nje a'amu ne somo nje Towahuno sohwo uyimonne'no yohono. Ose nalimentiso so'no nakwo huno ole nayohi, Nakwo Anituye Towahuno Wopingo'nji humalohwone so'no kakoe a'amu ne nto imo'nimalohwone so'no huno nayohoho. Oso'nji yo'mayo Anituye a'amu neso mapitnne'ento limentisoso oso hiso nakwo nomane so'no huno nayohoho. Hwapingoso Anituye Towahuno Wopingo nakwoe simeho mo'mo humaho. Oso'no olo so'ntnne'no huno nayohi, Anitu nakwoe wonyomne'no mpe nto imentisofoho. Oso'no nakwo kako'nji humayo so'no asomo netimayo so'neso nakwo hontohumalohwono. Oseso yo'mayo naloho'mentiso so'no nakwo nakwoe Anitu wopingo sohwoe yofe woho'nomano.

**Anitu kako a'amu Efesos somne'no huno wopingo
uyo'ne so'no Poul kako jomo ulimentisofoho.**

¹⁵ Ngko ole upa'nimale, sekwo Hwe Engo Jisas sohomo simeho hi'ntnnono uyontifi Anituye a'amu nom'ne somo simeho uyalokwofo. ¹⁶ Ose upa'nonji sikuno huhwo huhwi ngko sekumne'no Anitumo isamoyoka uliwo'ningkohono. Sikuno anga'nohino fihwo moniyakolofefoho. O'o, sekumne'no huno syafisyonji Anitu kako sekumo sefo'mayo'ne jomo uliwo'ningkohono. ¹⁷ Nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisiye kaningkwohwo Anitu yo'mayo wopingo hwapingo sohwo osohomo ole uliwo'ningkohono, Anitu kiko jije Towahuno wopingo sohwo a'amu ango Efesos humayo somo uyahoningkohoji Towahuno sohwo kako huno wopingo uyihwosi Anitumne'no a'amu somo utihwahoningkuhwosi hofiko kikine'no huno nehopi uyono. Ose uliwo'ningkohono. ¹⁸ Oso'nji ngko ole so'no sekumne'no uliwo'ningkohono. Anitu kakoe pomponaho sekwoe hunomo ho'nasesyihwosi yo'mayo so'no sehwsopo'mentisoso sekwo hunoso nto'no ehohosasesyihwoso'no yo'mayo wonyoangkafoso mapitnne'ento limentiso so'no sekwo simeho wopingo'nji wohontohumantifeho. ¹⁹⁻²⁰ Jisas Kilais kako poyo pe'nimentiso sohonta Anitu kakoe yokumpohn'nyo mikunimposo so'nji Kilaisimo ulikafonto ahwomo somo kakoe aho angahohnta'ni mihumaji'mentisofoho. Osopo Kilais kako nohumanto nemokosyohumaho. Nakwo a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwon'ngkihwoe hn'nimo oso yokumpohn'nyo mikunimposo Kilaisimo ulika'mentiso hiso nefe'mayo'ne syoho yalofoho.

Oso'no sekwo huno waseyono. ²¹ Kilais kako Anituye aho angahohnta'ni humamentiso so'no kako ahwomomjo a'amumo mokosyohumayo so'nji hwahoponjo hwe engo sohwanji a'amu hwaho mokosyohumayo sohwa hnnonji a'amu yofe engo'njo so'nji a'amu hopi'nonohino humalohwone hn'nimo Kilais kako hwofilo'nnyo hweho. Olohonta'nohini'maho. O'o tifi no'mjo hi'nji Hwe Engo oso hwo'nohini kako ne'no wohumanti'mtonoho. ²² Anitu kako yo'mayo hopi'nonohinosa Kilaisimo enjwa'mo ho'nasyonto Anitu kakimo nakwoe hwe mnokino engo'njo uhumati'mentisofoho. ²³ A'amu Kilaisimne'no huno nayiwo'ningkiso so'nwi Kilaisiye a'apaho'nwoho. Kilais kako nakwoe mnokino engo'njo hweho. Oseso nakwo Kilaisiye a'apaho fehohnjo'nwoho. Oso'no Kilais kako hopi'nonohinomo mokosyohumaho.

Nakwo poyo pa'nyo nohumentaningkuhwoni Kilais yo'mayo wopingo naloho'mentiso so'no Anitu nakumo songo nelikofalofoho.

2 ¹ Hohonta sekwo temtitofu kengo kengo soku honingkano wonyomo nohumantifi a'amu poyo pe'nyoso yo'mayo hungkunoso mupa'niwo'ningkiyohofu hupa sekwo Anituye hungkunomo haloho maposo'njo imotofofoho. Oso'no Anitu tohino engo womapife limentisofoho. ² Oso hohosohonta sekwo hwahoponjo yahino wonyo somo iningkawentifi yo'mayo towahuno wonyo sofe hwe engo Seten oso hwoe hungkunomo haloho po'motofofoho. Seten huhwo sohwo kako a'amu Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohofu somo kako yokumpohn'nyo umokosyohumaho. ³ Hohonta nakwo a'amu Juta hn'nwi a'amu temtitofu kengo kengo pa'nyoso nakwo hopi'nonohino Seteniye temtitofu'nwoho. Nohumentani yo'mayo yahino wonyo nakwoe simeho umo nelahoningki imotohwonefoho. Nakwoe hunomnohini iningkamotowonefoho. Nakwo ose humentaningkuhwoni Anitu nakwoe honingkano wonyo somne'no simeho tohino umningkahoningki Anitu kako a'amu hn'nimo tango engo uyimne'ento limentisofoho.

⁴⁻⁵ Nakwo honingkano wonyomo poyo pa'nyo nohumentaningkuhwoni Anitu hitoho mikunimposu ulofahoningki Kilais yo'mayo wopingoso naloho'mentisoso Anitu kako nakumo Kilaisi'nji songo nelika'mentisofoho. Anitu kakoe mehomi so'nne'no umo'ningkahoningki kako asomo netima'mentisofoho. ⁶ Nakwo Kilais Jisasimo humalohwone so'no Anitu kako Kilaisi'nji nakwo'njimo songo nelikafonto kakoe yofe engo nejopahoningki ahwomomo Kilaisi'nji humalohwono. ⁷ Ose naloho'mentisoso kako hitoho mikunimposu nejapeso kako engolopohamo a'amu tifi imo'none so'nji ne'no netihwawo'ningkisofoho. Anitu kakoe huno mta'ni wopingo uloho'mo lonto wopingo nalohofiwu'ningkisofoho. Kilais nakwoe wonyomne'no poyo pe'nimentiso so'no a'amu hopi'nonohino kakoe hitoho engo nejopahonjo somo

uhwonalokwofo. ⁸Anitu kako wopingo uloho'mo limentiso so'no nakwo kakimo simeho hi'ntnnono uyimentihwone sohonta Anitu kakoe mehomi ne namokumentisofoho. Oso hitoho ulofo yahino uyalokuhwone hwapingoso nakwo'maho. O'o, Anitu huhwo kako hwapingo hweho. Kako siki nejapmmentisofoho. ⁹Olo hilo so'no nakwo nakwoe yofe moho'nomo'nanehwono. Awonoho. I nakwo hilo so'no hwapingo'maho. ¹⁰Anitu kako nakumo namti'mokumentiso sohwo nakwoe hwapingo hweho. Nakwo yahino wopingomo iningkayo'ne Anitu kako Kilais nejapmmentiso so'no Kilais Jisas nakumne'no yo'mayo wopingo nalohofoso nakwo a'amu songo namokumentisofoho. Anitu oso yahino wopingo somo hofiko iningkafitne'ento nakumne'no nto'no esyohumentisofoho.

**A'amu Juta so'nji temtifo kengo kengo so'nji Anitu'nji ufohi'nyo'ne
Jisas kako temtifo anga'nohino umokumentisofoho.**

¹¹Ngko sekwo hunomo huno wasefohoto'monne'no yohono. Hohonta sekwo Anitumne'no huno maseyofoho. I a'amu Jutaso a'apaho sihu kolo'nnyo sohwa hofiko sekumne'no ole liwo'ningkohofi, Sekwo temtifo kengo mta'ango soku a'apaho sihu makolo'nyo so'no sekwo Anitumne'no huno maseyokuyoho, seliwo'ningkohofoho. ¹²Oso hohosohonta sekwo Kilaisimne'no i'waho yontifi Anituye mehomi mmo'nyo kuyoho. Simo'mo Anitu a'amu Juta somo uhwosopo'mentisoso kakoe hungkuno wopingo kako'nji makotiku'nyo'neso sekumo mosejapmmentisofoho. O'o, sekwo a'amu temtifo kengo'mta'ango soku yoloho'mo humamotofokuyoho. Sekwo olo hwaho lopo nohumantifi tifi no'mo yo'mayo wonyoangkafo imo'none so'no mohontohumayo'njo kuyoho. Sekwo Anitu sohumne'no huno mosyafisiyo'njo imotofokuyoho. ¹³Sekwo Anitune'no kengopo nohumentaningkofi Kilais Jisas kako poyo pe'nonto sekumne'no kakoe honiyo usihuma'mentiso so'no kako impo'nosetima'mentisofoho. Oso'no sekwo kako'nji ufohi'nimentohofu kuyoho.

¹⁴Simo'mo nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo temtifo kengo sikunonji mango hwona'ni imo'nontani humamotohwonefoho. Mangohwa imo'nimentihwoneso nakwoe honingkanomo tojo hopa pijwahinimentihwonefoho. I Kilais nakumne'no poyo pe'nimentiso so'no tojo homo somo wae yao'mentisofoho. Oso hiso wae yaofonto nakwo simeho pompenjiyo'nji nohumentaningkuhwoni temtifo anga'nohino namokumentisofoho. Oso simeho pompenjiyo hwapingoso Kilaisiyoho. ¹⁵Jisas nakwoe wonyomne'no poyo pe'nimentiso so'no a'amu Jutafe honingkanomo hungkuno hopi'nonohinoso a'apaho sihu kolo'nyo yahinoso a'amufe yahino wonyomne'no yahu fonjokisasiyoso yo'mayoso ne ane imo'nimentisofoho. Oso'no Jisas kako a'amu Jutafe honingkanomo hungkunomo wae yaofonto nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo

temtitofo kengo kengo sokunonji nakwo hn'nimo Jisas kako'nji nakumo monakojijwonto temtitofo anga'nohino songo namokumentisofoho. Oso'no nakwo simeho afa inimentihwone'nwoho. ¹⁶Kilais kako iyo hwojiyafiku'nnyo somo poyo pe'nimentiso sohonta nakwoe simeho tohino yahino so'nji mangohwa imo'nyo yahino so'nji Kilais kako poyo imokumentisofoho. Poyo imokumentiso sohonta nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo temtitofo kengo kengo hn'nimo temtitofo anga'nohino namokonto nakwo Anitu'nji simeho afa inimentihwonefoho. ¹⁷Kilais kako noponto a'amu Juta Anitu'nji mofonepo humamotofo so'nji sekwo temtitofo kengo kengo'mo Anitune'no humamotofo soku nonjimo olo hungkuno wopingo loso nalimento, Sekwo simeho afa'njo hmmo'nimno. ¹⁸Ose nalimentiso so'no Kilais kako nakwo a'amu Juta hn'nnonji sekwo a'amu temtitofo kengo sikunontne'no yo'mayo wopingo naloho'mentiso so'no Anituye Towahuno Wopingo anga'nohino sohwo kako honingkano namohmentiso so'no nakwo hinjoho'nwi Anitumo u'malokuhwono.

**Nakwo a'amu Anitumo iningkawo'ningkuhwone
so'nwi nakwo anga'nohino.**

¹⁹Oseso sekwo a'amu temtitofo kengo mta'ango soku olohonta sekwo yoloho'mo mohumu ilofu. O'o, sekwo Anituye a'amu ne so'nji ufohi'nontifi Anitu'nji sekwo'montohwasi humalofu. ²⁰Sekwo soku Anitu anga'nohino molalokunjo pa'nyo kuyoho. Nakwo Anituye hungkuno uyohojiku'mofo (*apousel*) syoho'njo sohwo'nonji a'amu Anituye hungkuno uyahoningki limotofo sohwo'nonji kako nakumo hwasoku hwasaha pa'nyo nawonjimentiso hwo'nyoho. Kilais Jisas sohwo kako engkwosaha ne pa'nyo hweho. Sekwo soku anga'nohino yokino kuyoho. ²¹Anga yokino hopi'nonohino soku Kilais engkwosaha ne sohwo'nji ufohi'nimentohofofoho. Olo anga hiloso Anitu kako hwapingo hweho. Anga hiloso Anitu nomolihwosi engo imokuhwosi kako oso anga wonyo ane wopingo'nohino sopo wohumamontonoho. ²²Sekwo sokunonji nom'ne a'amu Anitumo iningkawo'ningkuhwone hn'nnonji nakwo Kilaisimo ufohi'nontani Anituye Towahuno Wopingo sohwo nakwoe simeho mo'mo humawo'ningkiso so'no nakwo Anituye anga'nohino nto imo'nimalohwono.

**Poul kako Anituye hungkuno wopingoso a'amu temtitofo
kengo somo lutihwawo'ningkiso hweho.**

3 ¹Ngko Pouli'ni Kilaisiye syoho ulohofiyo sohwo'ni ngko sekumne'no impo'angomo humaleno. Hwapingo ngko a'amu temtitofo kengo sokumo Anituye hungkuno wopingo losetihwawo'ningkohe so'no a'amu Jutaso ngkimo impo'angomo intofanihumentohofofoho. ²Sekwo olo so'no nto upa'nimentohofu so'no ngko huno syafisyohono. Anitu sekumne'no

hitoho ulofahoningki kako yo'mayo wopingo waseloho'mto yonto sekumo losetihwayo'ne syoho loso ntapmmentisofoho. ³Anituye hungkuno wopingoso hiyaso'mo wo'mojoso ntihwahoningki ngko hungkuno losomo huno nimentisofoho. Hungkuno fehohnjoso nto semti'mokiyohofoho. ⁴Olo iyoswo losomo atofu lifijosu sekwo huno ole waseyono. Kilaisiye hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso kako ujo nto ehontojwanihumentisofoho. ⁵Hohonta olo hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso loso Anitu kako a'amu somo mutihwammojofoho. I lohonta Anituye Towahuno Wopingo kako nakwo a'amu Anituye hungkuno uyohojiku'mofu (*apousel*) syoho'njo sohwa hnnonji a'amu Anitu kakoe hungkuno uyahoningki limotofo sohwanjimo ujo ehontojwahumentisofoho. ⁶Hungkuno wopingo hiyaso'mo wo'mojoso hiloso olenoho. Sekwo Jisas Kilaisiye hungkuno wopingo somo upa'nimentohofu so'no sekwo a'amu temtitofo kengo soku sekwo'nji nakwo a'amu Juta so'nnonji nakwo temtitofo afa imo'nontani a'apaho afa pa'nyo humalohwono. Yo'mayo wopingo Kilaisiye Jisas nakumne'no naloho'mentiso so'no Anitu yo'mayo nakumne'no hwsopeehumentisoso womantanoho.

⁷Anitu kako ngkimo kakoe hungkuno wopingoso uyohojiku'mofu'ne nihwosopo'mentiso so'no ngko oso hungkuno wopingo sohwoe syoho ulohofiyu hwo'nyoho. Anitu kako olo syoho lomne'no kako ngkine'no hitoho ulofahoningki kako kakoe yokumpohn'nyo ngkimo nisosofito'mentisofoho. ⁸Anituye hwe moya'mi ne somo ngko enjwa'mo humaleno. Ngko Anituye hungkunomo hwotoho hm'mote hwo'nimo Anitu kako wopingo ntahofonto nje wonyoso wae yanimo'mentisofoho. I Anitu olo syoho a'amu temtitofo kengo somo kakoe hungkuno wopingo lutihwayo so'no nihwosopo'mentisofoho. Anituye hungkuno wopingo loso olenoho. Yo'mayo yahino wopingoso Kilaisimo weho. U a'amu sikiujo sohwo kako yo'mayoso matipihwononehoho. O'o, a'amu Kilaisimo iningkawo'ningkiso sohwo kako yo'mayo wonyoangkafoso Kilaisimo wotipema'mtonoho. ⁹Simo'mo Anitu yo'mayo mti'mokumentiso sohwo kako yo'mayo so'no imne'ento huno syafisyonto Jutafe temtitofo so'nji temtitofo kengo kengo so'nji afa imo'nifitne'ento hiyaso'mo ho'nahumentisofoho. Oso hungkuno hiyaso'mo wo'mojoso ne imo'nyo'ne'ento a'amu hopi'nonohino somo huno ehohosisiyo'ne Anitu olo syoho loso ntapmmentisofoho. ¹⁰Hwapingoso Anitu kako a'amu ahwomomjo somo mokosyohumayo sohwanji ahwomomjo a'amu hopi'nonohino so'njimo kakoe huno wopingo hiyaso'mo wo'mojoso ujo ehontojwahinyo'nefoho. Neso olenoho. A'amu Juta so'nji a'amu temtitofo kengo so'nji Anitu kako mekilo'mokuhumajonto kakoe a'amu ne imokahoningki hofiko kakine'no uhu'mokuwo'ningkohofofoho. Oso homo somo a'amu ahwomomjo sohwa uhwonontifi hofiko Anituye huno wopingo so'no huno uyohoho. ¹¹Hohonta a'amu ahwomo'nji hwaho'nji

mamti'mokiyo sohonta Anitu ose imne'ento huno syafisyonto nakwoe Hwe Engo Kilais Jisasimo nejapmmentiso so'no ne imo'nimentisofoho. ¹²Nakwo Kilaisimo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkuhwone so'no nakwo Kilaisi'nji ufohi'nontani nakwo Anitumo u'mayo so'no iyoho monenalofiyoho. Hwapingoso Kilais sohwo kako Anitumo u'mayo'ne honingkano hweho. ¹³Oso'no ngko hungkuno we'e waselimo. Ngko Anituye hungkuno a'amu temtifofo kengo sokumo seliwo'ningkohe so'no tohino malokwe loso'no sekwo simeho wonyo semo'ningkuhwoloho. O'o, sekumo sefo'mayo'nefoho. Oso'no sekwo simeho wopingo'nji fohumantokuno.

Kilais kako hitoho mikunimposo sejopalofoho.

¹⁴Nto selohe so'no ngko yo'mayo Anitu kako yoneso'no huno syafisyonji ngko Mpohumne'no hwahopo hwomtame ulohofalokweno. ¹⁵A'amu nope'nontifi ahwomomo nto simentohoho so'nji nakwo hwahoponjo temtifofo hopi'nonohino hn'nnonji nakwo Anitu kako kakoe yofe neso naningkwoweho. Oso'no kako menalimentisofoho. ¹⁶Olo so'no ngko Mpohwo yo'mayo hwapingo sohune'no jomo ulalokweno. Kako kakoe Towahuno Wopingo sohwo sekwoe simehomo sehulo'ofihwaso'no sekwo kakoe yokumpohn'nyo wonyoangkafo so'nji yokumpohn'nyo wolohofantifeho. Oso'no ngko Mpohumo jomo ulalokweno. ¹⁷Sekwo simeho Anitumo uyiwo'ningkohoho so'no Kilais kako sekwoe simeho mo'mo humaho. Oso'no kakine'no fisyafisyiwo'ningkuno. Iyo pmpongo hwahomo'mo unjilofonto yokumpoh'nnyo kemokosyohumawo'ningkiso pa'nyoso Anitu kako sekumo hitoho engo sejopalokunjo so'no sekwo huno syafisyikui sekwo yokumpohn'nyo filohopmno. ¹⁸Sekwo ose ifijo'manji sekwo Anituye mehomi hopi'nonohino soku Kilais kako simeho nejape so'no huno waseyono. Kilaisiye hitoho nejapeso yo'mayo hwahoponjo so'njimo ahwomomjo so'nji yakolo'nnyofoho. Nihu'no yokintahoponoho. ¹⁹Kilaisiye mikunimposo nejapo so'no nakwo huno nto'no monayohoyohoho. O'o nakwoe hunoso tifofoho. I oso'no sekwo Kilais yokumpohn'nyo sejape so'no huno nto'no seyo'ne Mpohumo jomo ulalokweno. Oseso Anitu kako sekwoe huyo'mango somo sefo'mahwosi kako pa'nyo wopingo'nohini wasemokumontonoho. Ngko oso hiso'no Mpohumo jomo ulalokweno.

²⁰Anituye yokumpohn'nyo engo nakwoe simeho mo'mo syoho nelohofalofoho. Oso'no nakwo nakwoe huno tifo so'nji yo'mayo so'no Mpohumo jomo ujo so'ne kakoe yokumpohn'nyo hiso engo namokiyo hweho. ²¹Oso'no nakwo Anituye mehomi hn'nwi yo'mayo wopingo Kilais Jisas nakumne'no naloho'mentiso so'no nakwo kakine'no uhu'mokuwo'ningkuhwone hn'nwi Anituye yofe'nji Kilais Jisasiye yofe'nji nakwo engolopohamo ne'no woho'nomewo'ningkuhwano.

**Nakwo Anitumo iningkawo'ningkuhwone hn'nwi
nakwo Kilaisiye a'apaho'nwoho.**

4 ¹Ngko Anituye syoho iwo'ningkohe so'no impo'angomo humale sohwo'ni sekumo jomo yokumpohn'nyo selalokweno. Anitu kakoe mehomi hn'nimne'no wonyoangkafo humayo so'no johu nalimentiso so'no kakoe yahino wonyoangkafo somo nto'no uningkohwano. ²A'amu hopi'nonohino somo sekwo enjwa'mo pahumno. A'amu somo fo'ma fo'ma ulohofikuji hungkuno hofiyo hofohofahn'no ulimno. A'amuso hofiko wonyo sekumo selohofikujo'no sekwo oso wonyo hiso aku ulohofikutoho. O'o, wopingo'nohini ulohopmno. Simeho finimno. ³Anituye Towahuno Wopingo sohwo kako simeho afa inyo yahino nejapmmentiso so'no nakwo mtitofu anga'nohino pa'nyo impe hopa nto monakilo'mokumaho. Oseso oso simeho afa inyo yahino ne'no mjimikuno. ⁴Nakwo Anitumo simeho uyiwo'ningkuhwone hn'nwi nakwo hinjoho'nwi a'apaho anga'nohino'nwoho. Anituye Towahunoso anga'nohino hweho. Nakwo hopi'nonohino hn'nwi nakwo Anitu'nji wonyoangkafopo humayo so'no Anitu nakumo johu lonetima'mentiso so'no nakwo oso hiso'no afa'nohini hontohumalohwono. ⁵Nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais sohwo anga'nohino hweho. Nakwoe simeho hi'ntnnohino uyo yahinoso Anitu uhwononteso anga'nohino weho. Mijo kiyomayoso Anitu uhwononteso hwapingo neso kenga'nohinofoho. ⁶Nakwoe Mpohwo anga'nohino sohwo Anituyoho. Nakwo hopi'nonohino hn'nwi kakimo enjwa'mo humentaningkuhwoni kako yokintahopo humaho. Kako nakwo'njo ajwopo nohumanto yo'mayo ne'manteso kako wopingo namokuwo'ningkiso hweho. Kako nakwoe simehomo humaho.

⁷Nakwo anga'no anga'nohino hn'nimo Kilais kako kakoe syoho kengo kengo nejaponte so'no kako yokumpohn'nyo hwapingo sohwo oso syoho hiso iyo'neso yokumpohn'nyo nejapmmentisofoho. ⁸Olo hilo so'no Anituye hungkuno ole nalimento,

Kilais kako songo likafonto ahwomomo apa'no simentiso sohonta kako kakoe a'amu pi'ningoso Seten kako impe intofahumentiso somo isihutofomotasimentisofoho.

Osohonta kako a'amu somo yo'mayo syoho kengo kengo iyoso'no yokumpohn'nyo uyimentisofoho.

Ose nalimentisofoho. ⁹Oso hungkuno so'no huno wosyofisyano. Kako ahwomomo apa'no simentiso so'no neso pehoto. Olenoho. Simo'mo kako ahwomo mta'ni noponto hwaho ne lopo pmmentisoso kako hwahomo'mo a'amu poyo pe'nyofe angomo umentisofoho. ¹⁰Olo hwe lohwo kako simo'mo hwahomo'mo umentiso sohwo kako aku ahwomo ne nohotimo simentisofoho. Simentiso so'no kako yo'mayo hopi'nonohino ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji hwaho ae'mjo yo'mayo hopi'nono Kilaisimo

weho. ¹¹Anituye syoho kengo kengo iyo so'ne Kilais kako a'amu anga'no anga'nohinomo yokumpohn'nyo uyalofoho. Oso yokumpohn'nyoso olenoho. A'amu fisomo kakoe hungkuno uyohojiku'mofo'ne (*apousel*) syoho uyalofoho. Nom'ni somo Anitu hungkuno jo'ne syoho uyalofoho. Nom'ni somo a'amu Anituye honingkanomo tipemayo'ne a'amu somo ufo'mayo'ne syoho uyalofoho. Nom'ni somo Anituye a'amu ne somo mokosyohumayo so'ne kakoe hungkuno lutihwayo'ne syoho uyalofoho. ¹²Oso yokumpohn'nyo nejopalokunjoso Anituye a'amu neso hofiko kakoe syoho hofiyo ulohofiyo'ne nto'no esyohumaho. Oso'no nakwo Kilaisiye a'apaho ne hn'nwi nakwo yokumpohn'nyo anga'no anga'no sosofito'ningkuhwasi ufo'mo'nano. ¹³Kilais kakoe yokumpohn'nyoso ne'no nejapiwo'ningkiso so'no nakwo Anitumo simeho hi'tntnnono uyiwo'ningkuhwone hn'nwi nakwo simeho afa unantanoho. U nakwo Anituye hwomumne'no huno afa'nohini wonayimtonoho. Oso hohosohonta nakwoe simeho mo'mo Anituye hungkuno'nji Anituye huno'nji nakwoe hunomo engo enaofihwoso'no nakwo Kilais pa'nyo sokafo umo'nantanoho. ¹⁴Osohonta nakwo mehomi pa'nyo mohumanehwono. A'amu mehomi pa'nyoso hintalinyo ifofo mokomoiso hopa mokomoyalofoho. Hofikoe huno somo ehilo'memokomoyalofoho. A'amu afofo hungkuno'nji hwasyo hungkuno'nji selalokwofoso hofiko oso ifofo hopa sekumo umpo'nosetimantife'no yalokwofo. Oso sekwo tifi iningkakutoho. ¹⁵O'o, nakwo Anituye hungkuno ne somo ne'no iningkohwasi a'amu hopi'nonohino so'nji simeho iningkuhwasi Kilais nakwoe mnokino engo'njo sohwoe yahino wopingoso nakwoe simeho mo'mo engo wenaomontonoho. ¹⁶Kilais kako nakwoe mnokino pa'nyo hweho. Nakwo kakoe sife aho yo'mayoso pa'nyo'nwoho. Mnokino sohwo kako a'apaho sohomo huno uyahoningki a'apahoso syoho ito'no iwo'ningkisofoho. I aho sohwo kako syoho nto'no miyo'manji ajo'miyo sohwa hofiko syoho nto'no mifitnnehofo. Oso'no Kilais kako syoho kengo kengo nejapmmentisoso nakwo anga'no anga'nohinomo hn'nwi syoho nto'no ihwasi nakwo ufo'mo'nantanoho. Ose ihwasi simeho afa iningkuhwasi Kilaisiye a'apaho hn'nwi engo imo'ningkuhwasi yokumpohn'nyo wolohofantanoho.

Anituye a'amu neso hofiko yahino songo malokwofo.

¹⁷Olo hungkuno loso ngko Anitumne'no yokumpohn'nyo waselimonne'no yohono. A'amu hwahoponjoso Anituye hungkunomo hwotoho fewo'ningkohoho oso pa'nyoso sekwo imo'ningkutoho. Hofikoe hunoso siki wo'nyofoho. ¹⁸Hofikoe huno pikun'nyo so'no sikwo'mjoho pa'nyofoho. Hofiko yokumpohn'nyo imo'nontifi huno'masoso hofiko Anitu kakoe songo humayoso momalokuyohoho. ¹⁹Hofikoe honingkanu wonyo somne'no hofiko wonimango munyofoho. O'o, hofiko honingkanu

wonyo somo ikuhufoku'mo'nyofoho. Yo'mayo yahino wonyo somne'no simeho fefoyo uyalofoho.

²⁰Oso yahino hiso Kilais losetihwamentisotaho. Nihu'no awonoho. ²¹Kilaisiye yahino wopingo so'no sekwo nupa'nontifi oso yahino homo somo tifi iningkowahoningkofi a'amu Jisasiye hungkuno neso nto losetihwamentohofofoho. ²²Oso'no sekwo sekwoe hohontajo yahino wonyoso nihu'nahone foho'naopmno. Yo'mayo wonyo sekwoe simeho umo limojoso olenoho. Sekwoe hunomnohini iningkawentifi yo'mayo hi semo'nyoso honingkano hwasyomo ipesemotamojofoho. Oso hiso sekwoe hunomo wonyo semokumojofoho. Oso yahino wonyoso nihu'nahone foho'naopmno. ²³Sekwoe hunoso sekwoe simehoso nihu'no songo umo'nono. ²⁴Sekwo a'amu soku songo hmmo'nimno. Oso a'amu songo soku Anitu kako pa'nyo wasemokumontonoho. Oso a'amu songo hiso wonyo honingkano nihu'no anefoho. Yahino ito'nohinofoho.

²⁵Oseso sekwo hwasyo hungkunoso foho'naopmno. Apa'no nolikutoho. Sekwo hungkuno nehopi'nohino fihnnimno. Sekwo huno ole seyohi, Nakwo Kilaisiye a'apaho'nwoho. Oso'no hungkuno nehopi'nohino fihnnimno. ²⁶Sekwo sekwoe simeho wonyo semo'ningkuhwoso'no huno nto'no fisyafihupmno. Sekwo honingkano wonyo ifitnoho. Sekwo sekwoe simeho tohino nowentaningkuhwosi mofehi'nyo ikwo'mokoloho. ²⁷A'amu simeho wonyo umo'niwo'ningkiso osohumo Seten ehunnnaofiwo'ningkisofoho. Oso'no sekwo Setenimne'no hoku'yo nohwosomputimafikutoho. ²⁸A'amu yo'mayoso hufo iwo'ningkiso sohwo kako apa'no hufo ihwoloho. O'o, kako syoho wopingo'nohini wotipemano. Oso syohoso kako kakoe aho'nji yokumpohn'nyo ihwosi hamniyoho nomahwosi kako a'amu umofonyo iyo somo ufo'mano. ²⁹Sekwoe mango mta'ni wonyo hungkuno nolikutoho. O'o, hungkuno wopingo'nohini nom'ne a'amu somo usofitofone filimno. A'amu nom'ne somo ufo'mayo'ne hungkuno wopingo'nohini filimno. ³⁰Sekwoe humayo yahino so'no Anituye Towahuno Wopingo simeho tango ifisyimofikutoho. Anitu kakoe Towahuno Wopingo yofe nahwofo'ne nejapmmentiso so'no nakwo huno ole nayohi, Oso sikuno ae'uyo somo yo'mayo yahino wonyo somta'ni nihu'nahone isihutofonemaso sohonta nakwo Anitu'nji wopingo humanefoho. Huno ose nayohoho. Oso'no Anituye Towahuno sohumo simeho tango ukutoho. ³¹Sekwo olo yahino loso foho'naopmno. Simeho wonyo, yoka, simeho tohino, mango engo, sitofo, oso yahino wonyoso ikutoho. ³²Sekwo a'amu somo simeho uyikuji yahino wopingo'nohini ulohopmno. Kilais sekumne'no poyo pe'nimentiso so'no Anitu sekwoe wonyo wae yasema'mentiso hopaso a'amu fiso hofiko wonyo selohopijo somo hohujo'mo moho'naofikuji wonyo hiso wae hmmopmno.

Nakwo pomponahopo wohumano.

5 ¹Anituye mehomi soku Anitu hitoho engo sejapiwo'ningkiso so'no sekwo kakoe yahino somo tifi finingkamno. Kako pa'nyo

hmmo'nimno. ² Kilais kako nakumo hitoho engo nejapmmentiso so'no kako nakwoe wonyomne'no kakoe a'apaho wopingoso ihn'nao'mentisofoho. Anitu oso homo somo uhwononto akino wopingo wa'mentiso hopaso kakoe simeho wopingo umo'nimentisofoho. Oso yahino wopingo somo finingkamno.

³ Yo'mayo yahino wonyo, a'mohufo, kifosyoho, nom'ne hwafe yo'mayo so'no hi semo'nyo, oso yahino wonyoso sekumo se'mahwoloho. O'o, sekwo Anituye a'amu ne kuyoho. Oso'no a'amu fiso hofiko sekwo'njopo humafikuji oso yahino wonyoso motipemapitnnehofo. ⁴ Sekwo wonyo hungkuno nolikutoho. Hwasyo hungkuno syohi'nyo hungkuno wonyoso nolikutoho. O'o, oso yahinoso Anituye mehomimne'maho. Sekwo soku, sekwoe hungkunoso Anituye yofe ho'nomayo'nefoho. Kakimo isamayoka ujo'nefoho. ⁵ Sekwo huno moi'wonoho. A'amu kifosyoho'njo sohwa, a'mohufo iwo'ningkohofoso, hungkuno wonyo liwo'ningkohofoso, a'amu kako ho'yangomnohini syafisyonto woma'mo liwo'ningkisoso, oso a'amu hiso hofiko Anitu'nji Kilaisi'nji siko a'amumo yokumpohn'nyo mokosyohumasiyo sopo m'mopitnnefoho. O'o, nihu'no awonoho. A'amu yo'mayo ho'yango so'no hi umo'noso sohwo kako ho'yango hiso kakoe Anitu pa'nyo imokinonto ho'yango somne hwomtame ulohofiwo'ningkisofoho.

⁶ Sekwo huno nto'no fisyafihupmno. A'amu oso yahino wonyo somo upesemotowantife'no yalokwofoso hofikoe siki hungkuno somo tifi iningkakutoho. A'amu oso yahino wonyo yontifi Anituye hungkuno somo hwotoho fewo'ningkohofoso somne'no Anitu kako simeho tohino umnonefoho. ⁷ Oso'no sekwo hofiko'nji ejoku'nohumafikutoho. ⁸ Sekwo soku, hohonta sikwo'mjoho'mo humamotofokuyoho. I olohonta nakwoe Hwe Engo Jisas kakoe pomponahopo sehumaji'masofoho. Oso'no sekwo pomponahopo ne'no humafikuji hano ito'no femoyimno. ⁹ Anituye pomponaho loso yahino wopingo'nji honingkano nto'nohino so'nji hungkuno nehopi'nohino so'nji utihwa'nyopo ujo ejokwojasyiwo'ningkisofoho. Oseso sekwo oso yahino wopingoso ne'no fikuno. ¹⁰ Sekwo Anituye simeho wopingo umokiyone honingkano tipemafikuji osomo syoho yokumpohn'nyo fikuno. ¹¹ A'amu sikwo'mjoho'mo nohumantifi hohontajo yahino wonyoso iwo'ningkohofoso so'nji sekwo ejoku'nohumafikutoho. O'o, sekwo i'waho nto'no fiyimno. Oso yahino wonyoso ne anefoho. Sekwo a'amufe honingkano wonyo somne'no hungkuno ulikuji honingkano wopingo utihwamno. ¹² Yo'mayo yahino wonyoso hofiko hiyaso'mo iwo'ningkohofoso so'no ngko sejo so'no wonimango nningkahoningki ifalifaliyo mamti'mokoho yohono. ¹³ Anituye pomponahoso a'amu yo'mayo hiyaso'mo yiwo'ningkohofoso somo utihwa'nyopo ujo ehontojwasyiwo'ningkisofoho. A'amu fiso hofikoe yahino wonyo hwapingo neso uhwoningkuji yahino wonyo

somo woho'nofano likuji Anitumo nihu'nahone uyantifitikeno. Oso'no uhwonantanoho. ¹⁴Oso a'amu homo somne'no ta limotofoso ole nalohi, Kiko saho wotnno sohwosi, kiko honingkano wonyomo nohumanji, a'amu poyo pe'ningkohoho pa'nyo humawo'ningkino, filikaho. Kilais kakoe pomponaho jije simehomo wolakisyono.

¹⁵Sekwo sekwoe humayo yahino somne'no huno ito'no fisyafihupmno. A'amu Anitumne'no huno mosyafisiyo'njo humawo'ningkohoho hopa nohumafikutoho. O'o, sekwo a'amu huno'njo humawo'ningkohoho hopaso foyohumamno. ¹⁶Olohonta yahino wonyo pi'ningo engo wo'nyoponoho. I sekwo soku olopo siki humayo'ne mohumulofu. O'o, yo'mayo iwo'ningkohofoso Anitumne'no fiyimno. ¹⁷Sekwo Anitumne'no huno mosyafisiyo'njo ikuji yo'mayo syohoso ikutoho. O'o, ilofikutoho. Sekwo soku simo'mo Anituye hunoso tipemafikuji tifi yo'mayoso ito'no fiyimno.

¹⁸Sekwo mijo yokumpohn'nyo engo ningkuji nonilohofikutoho. O'o, oso yahinoso sekumo wonyo wasemokumonte'no yohoho. I oso'no sekwo Anituye Towahunoso nomafikujo'no kako sekumo wosehula'ofono.

¹⁹Oso'no sekwo nuhu'mokukuji sekwo Anituye hungkuno hningkuji kakoe yofe ho'nomayo'ne Ta'njo Iyoswo ta'nji filimno. Sekwoe towahunomo yokumpohn'nyo imokiyo'ne haohonta sekwo Hwe Engo Anitune'no syafisyikuji kakoe yofe foho'nomapmno. Oso'no tajo angomjo taso mango mta'ni likuji simeho ajwo mo'mta'ni filulika'ningkuno.

²⁰Yo'mayo se'maso so'no naningkwohwo Anitumo isamoyoka ulimno. Wopingo'nohini se'mahwoso'no isamoyoka nolikutoho. O'o, tango so'nji se'mahwoso'no Anitumo isamoyoka ulimno. Hwapingoso nakwoe Hwe Engo Jisas Kilais kako wopingo'nohini nalohofiwo'ningkiso so'no isamoyoka ulimno.

A'mu siyoswafe hungkunofoho.

²¹Sekwo Kilaisiye hungkunomo tifi iningkowalokwofo so'no sekwo a'amu nom'ne somne'no hwahopo pawomno.

²²Moya'mi sofasi, sekwo sekwoe Hwe Engo Jisas Kilais kakoe hungkunomo enjwa'mo humalofu hopaso sekwo sekwoe hwehwafe hungkunomo enjwa'mo foyohumamno. ²³Hwapingoso peho'neto. Hwe sohwa hofikoe ape sofamo hwe engo imo'nontifi a'musyamo mokosyohu mawo'ningkohofihwafoho. Oso hopaso Kilais kako kakoe a'amu ne sofe hwe mnokino engo'njo hweho. A'amu hiso Kilaisiye a'apahofoho. Kilais oso a'amu somo asomo utimayo'ne poyo pe'nimentiso hweho. ²⁴A'amu Kilaisimo simeho uyiwo'ningkohofoso hofiko kakimo enjwa'mo humalofu hopaso moya'mi sofa hofiko hofikoe hwehwamo enjwa'mo wohumafe.

²⁵Hwe sohwasu, sekwo sekwoe a'musyamne'no simeho epufohi filohopmno. Kilais kakoe a'amu ne somne'no simeho engo uyimentiso so'no kako hofikine'no poyo pe'nimentisofoho. Oso pa'nyoso sekwo sekwoe a'musyamo

simeho uyimno. ²⁶Kilais kakoe a'amu ne somne'no poyo pe'nimentiso so'no kakoe hungkuno so'nji mijo kiyomayo yahino so'nji hofikoe huno hofikoe simeho honingkano wonyo ane kiho'maso imokalofoho. ²⁷Oseso Kilais kakoe a'amu neso hofiko kakoe simanopo lohopijo sohonta hofiko honingkano wonyo nihu'no ane kiho'maso nihu'no wonyoangkafo'nohini lohoptitnefoho. ²⁸Oseso sekwo hwe sohwasu sekwo upa'nimno. Sekwoe a'apahomne'no hitoho selofiwon'ningkiso hopaso sekwoe a'musyamne'no hitoho waselofono. Hwe kakoe ape'nji sikoe a'apaho afa inimentisiyo so'no hwe sohwo kakoe apemo wopingo ulohofihwoso'no kako kakoe a'apahomo wopingo ulohofalofoho. ²⁹Nakwo huno ole nayohi, a'amu kako kakoe a'apahomne'no mangohwa imo'nyoso awonoho. Kako kakoe a'apahomo wosopayo uyiwo'ningkohoho. Kakoe a'apaho nto'no emokosyohumawo'ningkohoho. Oso pa'nyoso Kilais kako kakoe a'amu ne somo wopingo emokosyohumawo'ningkiso hweho. ³⁰Hwapingoso nakwo Kilaisiye sife aho a'apaho'nwoho. ³¹Anituye hungkuno ole nalohi, U hwe fihwo kako kakoe kaningkwowho'ya'umo uliko'mahwosi kakoe ape'nji womokotiku'nanjiyoho. Oseso siko nem'no makotiku'nisoso siko a'apaho afa umo'nanjiyoho. Ose nalimentisofoho. ³²Oso hungkuno hiso'no nje hunoso olenoho. Hwapingo neso hufa'uyoho. Hwapingo hiyasoso ole, Kilais kakoe a'amu ne so'nji a'apaho afa imo'nalokwofo so'no nelalofoho. ³³Oso'nohini'maho. O'o, sekwo hwe anga'no anga'nohino sohwa hnnontne'no selalofoho. Sekwo hwe sohwasu sekwoe a'apahomne'no hitoho selofiwon'ningkiso hopaso sekwoe a'musyamne'no hitoho waselofono. Oso'no sekwo moya'mi sofasi sekwo sekwoe hwehwafe yofe foho'nomapmno.

Mehomi so'nji kaningkwowho'ya'u'njiye hungkunofoho.

6 ¹Sekwo mehomi soku, seningkwowho'ya'uye hungkunomo haloho popmno. Anitu hofiyo ose ifitne'ento limentisofoho. ²Anituye hungkuno ole nalohi, Kiko jije mpohwo na'uye hungkunomo tifi finingkayo. Ose nalisofoho. Olo honingkano hungkuno lomo iningkuso'manji Anitu kako wopingo wakiloho'montonoho. Olo honingkano hungkuno simo'mjo loso hungkuno ne ulinyo hi'njofoho. ³Ne hiso olenoho. Kiko hningkwowho'ya'uye hungkunomo haloho pojo'manji kiko hwaho lopo wopingo nohumentaningkiji soswo pi'ningo engo wokiyakolo'montonoho.

⁴Sekwo hamningkwowho'yoswasu, sekwoe mehomife hunomo wonyo umokukutoho. Hwasyo hungkuno nulikutoho. Sikoe mehomi somo Anituye hungkuno lutihwahosisi hofiyo mokosyohumahosisi hofiko hahn'nyo ifijo'manji hofikoe honingkanomo siko nto'no mihwajinyo.

A'amu syoho ulohofiyo so'nji a'amu nom'ne somo mokosyohumawo'ningkohofe sofe hungkunofoho.

⁵Sekwo syoho ulohofiyo soku, sekwoe hwe engo nosekokosyohumawo'ningkohofe sohwasu hungkunomo enjwa'mo

ito'no fesyohumamno. Sekwo simeho hufa'uyo'njo imo'ningkutoho. O'o, sekwo hofikoe syoho somo yokumpohn'nyo fiyimno. Sekwo Kilaisiye hungkunomo tifi iningkawo'ningkohoho hopaso sekwoe hwe engo sohwoe hungkunomo tifi nto'no finingkamno. ⁶U sekwo a'amu wonahonife likuji a'amufe hunomo afofo umokano likuji hofikoe timopo syoho yokumpohn'nyo ikutoho. O'o, sekwo Kilaisiye syoho ulohofiyo kuyoho. Oso sekwo sekwoe hwe engo sohwoe syoho yokumpohn'nyo ifijoso sekwo yahino Anitu umo'niwo'ningkiso somo iningkowalokwofo. ⁷Sekwo simeho wopingo'nji sekwoe syoho fiyimno. Sekwo a'amu hwahoponjo somnohini syoho miyalokuyohofo. O'o, sekwoe Hwe Engo Anituye syoho yalokwofo. ⁸Sekwo huno seyohoho. A'amu syoho ulohofiyo so'nji a'amu syoho somo mokosyohumalofo so'njimo Anitu hofikoe syoho somo uhwonivo'ningkiso sohwo hofikoe syoho wopingo somne'no kako yano ulofiyonefoho.

⁹Sekwo a'amu syoho selohofiyiwo'ningkohoho soku sekwo a'amu homo somo hofiyo mokosyohumamno. Sekwo iyoho limofo yahinoso foho'naopmno. Nakwoe Hwe Engo Anitu kako ahwomomo humaso sohwo kako a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumawo'ningkiso hweho. Kako a'amu yofe engo'njo so'nji a'amu sikiujo so'njimo uhwononteso afa'nohino uhwonivo'ningkohoho.

**Anituye a'amu neso hofiko hwe ikujoho'ne kako mekino
sampe yo'mayoso nto'no esyohumayo'ne hungkunofoho.**

¹⁰Ngko olo hungkuno ae'uyo loso waselimonne'no yohono. Sekwo Anitu'nji makotoku'nnyo soku, Anitu kakoe yokumpohn'nyo'nji ufohi'nimno. ¹¹Seten kako sekumo yamofo selohofiwo'ningkiso so'no sekwo Anituye mekino, sampe, yo'mayoso nomafikuji yokumpohn'nyo fikesyohumamno. Seteniye huno wonyo so'nji kakoe yahino wonyo so'nji fongki'nane'no yokumpohn'nyo wolohofano. ¹²Nakwo a'amu hwahoponjo so'nji ikujoho mofongki'nalokuyihwono. O'o, nakwo Seten'nji towahuno wonyo so'nji fongki'nalokuhwono. Towahuno wonyo hiso hofiko a'amu sikwo'mjoho'mo humalofo somo yokumpohn'nyo mokosyohumalofo. Hofiko hwahopo emoyontifi ahwomomo emoyiwo'ningkohofofoho. ¹³Oso'no sekwo Anituye mekino, sampe, yo'mayoso olohonta mapmno. Ose mafikuji yo'mayo wonyo i'mofapihwoso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofikuji Seten'nji towahuno wonyo so'nji ikujoho fongki'nifijoso sekwo hofikimo nuyakolopitnnefoho. Nuyakolofikuji yokumpohn'nyo ne'no lohopyitnnefoho.

¹⁴⁻¹⁷Oso'no nto'no esyohumayo yahino so'no nakwo huno wosyofisyano. A'amu kako mango hwamo wafongku'mo lihwosi kako kakoe mekinohwa, sampehwa, omoyohwa, nomahwosi yokumpohn'nyo waloho'montonoho. Mango sohwa hofiko oso hwe huhwo sohumo

wofonjosyano likuji me fifijoso mupolopitnehofu. Hwapingoso kako nto'no esyohumunyo hweho. Oso pa'nyoso Seten nakumo ikujoho monafongkiso'ne ito'no wesyo humano. Nakwoe sampe, mekino, omoyo, yo'mayoso olenoho.

Hungkuno nehopi'nohino wolano. Hwasyo hungkuno molanehwono.

Oso hungkuno neso sekwoe ahuloho pa'nyofoho.

Honingkano wopingo'nohino uyano. Wonyo honingkano ihwaloho.

Oso honingkano wopingo'nohinoso sekwoe swokinoponjo ikujoho melikosafu pa'nyofoho.

Anituye hungkuno wopingo a'amufe simeho pompengo ifisyimofu'neso wolutihwano. Oso hiso sekwoe sife manji'mofu pa'nyofoho.

Setenye yo'mayo tango ne'maso so'no Anitu kako nefe'mayo'ne so'no simeho hi'ntnnono uyano. Oso simeho hi'ntnnono hiso nakwoe sampe pa'nyofoho.

Nakwo Anitu asomo netimayo'ne so'no huno wosyofisyano. Oso nakwoe sohwo ho'yo pa'nyofoho.

Anituye hungkuno so'no huno nto'no wonayono. Oso Anituye hungkuno hiso nakwoe hwakuhwajo hosimno pa'nyofoho.

Kakoe Towahuno Wopingo sohwo hungkuno lomne'no wonetihwamtonoho.

Yo'mayo melikosafu hiso sampe mekino yo'mayo pa'nyoso nto'no wesyo humano.

¹⁸Mpohumo jomo ne'no ulimno. Kakoe Towahuno Wopingofe yokumpohn'nyo sejapihwoso'no Anitumo jomo ulimno. Nto'no fohontohumamno. Piso'mo'nyo ikutoho. Sekwo Anituye a'amu ne somne'no engolopohamo Mpohumo jomo ulikuno. ¹⁹Sekwo Mpohwo Anitumo ngkimo nifo'mayo'ne jomo ole ulimno. Anitu kako kakoe hungkuno nje mangomo ho'nanisihwoso'no ngko iyoho iyo yahinoso monje yasyi'mo Anituye hungkuno wopingoso a'amufe hunomo ehohosasiyo'ne ulimo. Oso hiso'no sekwo Mpohumo ngkine'no jomo ulimno. ²⁰Ngko a'amumo Anituye hungkuno lutihwawo'ningkohe hwo'nyoho. Oso'no ngko impo'angomo humaleno. Olopo nohumahm'mo iyoho miyo'njo i'mo Anituye hungkuno a'amu somo lutihwayo'ne sekwo Mpohumo jomo ulimno.

Hungkuno ae'uyofoho.

²¹Tikikos neningkwa'wehwo Anituye syoho ulohofiyu wopingo sohwo kako nose'mahwosi yo'mayo ngkimo ni'ma'maso so'no yoloho waselimonte hweho. ²²Oso'no ngko kakimo sekuyepono lihwojalokweno. Kako nakwoe humayo so'no selihwosi sekumo yokumpohn'nyo wasesofito'montonoho.

²³Naningkwowho Anitu'nji nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisi'nji siko'monta'i sekwoe simeho pompenjiyo semokohosisi sekwo nom'ne a'amu somne'no hitoho selofo so'nji simeho hi'ntnnono engo uyo so'nji wosejopanjiyoho. ²⁴A'amu nakwoe Hwe Engo Jisas Kilaisimo hitoho ulofoso musikwajiyo'njo iwo'ningkohoho osomo Anitu kako wopingo uloho'montonoho. Ngko Pouli'ni hungkuno hiloso mti'mokohono. Osohopeho.